

TR TÝDENÍK ROZHLAS

V TOMTO ČÍSLE

Na návštěvě v archivu
Svobodné Evropy.
Reportáž Jana Bednáře

www.radioservis-as.cz

**ANDREA
KALIVODOVÁ
CHYBA
VÁS MUSÍ
POSUNOUT**

č. 18/2011 28 Kč (předplatné 25 Kč)

STRANA 9

Vrchol letošní
hokejové sezony
na Radiožurnálu

STRANA 19

Sbormistr Petr Fiala:
Elán amatéra,
profesionální erudice

STRANA 25

Jak poslouchat digitální
rozhlas a kde
koupit digitální rádia

9 771213 209009

ČESKÝ ROZHLAS

Chyba vás musí posunout

Jmenuje se Andrea Kalivodová, vládne krásným a zvukným mezzosopránem, je sólistkou Státní opery Praha a je jí to iat icet. Rozhovor jsme si domluvili na tři tvrt na tři. Dostavila se na vte inu p esn . „P iznám se, že d íve jsem zdaleka tak p esná nebývala, ale divadlo m nau ilo disciplín a režimu. Snažím se te nasmlouvané termíny zásadn dodržovat. P esto se ale m že stát, že lov k uvízne v zácp a rázem je bezmocný. Nikdy se mi ale nestalo, že bych zmeškala p edstavení.“

„V profesním ani v soukromém život nemám ráda jakýkoli druh závislosti. Státní operu Praha považuji za sv j domov, ale t ší m , že mám p íležitost zpívat i jinde.“
 íká p ední eská mezzosopranistka Andrea Kalivodová
 Foto Mona Martin

Co vás p im lo k tomu, že jste se upsala ope e a zpívání v bec?

Když mi bylo asi šest, byla tehdy velmi populární Hani ka Zagorová. A já si její tehdejší šlágry prozpovovala spolu s rozhlasem nebo televizí. Už tenkrát jsem si ekla, že ze m musí být zp va ka. Samozejm že v tom útlém v ku byla pro m opera špan lskou vesnicí, vid la jsem se jako druhá Zagorová nebo Vondráková. Místo mikrofonu jsem m la klacek a ve se se si prozpovovala, jak se íká, jako na lesy. Byla jsem zkrátka takové temperamentní d v átko, což mi díkybohu svým zp sobem z - stalo. V sedmi jsem za ala navšt - novat „lidušku“ v Brn , ale za ína la jsem s kytarou a klavírem. Pamatuji si však, že už tehdy mému okolí neušlo, že mám sytý a po-

m rn zvukný hlas. Asi ve tvrté t id jsem za ala zpívat ve školním sboru, odkud byl jen kr ek k výuce sólového zp vu. To už jsem chodila tak do šesté sedmé t idy, Zagorová a Vondráková šly stranou a já se pomalu za ala víd t na operní scén . Mocným impulzem k tomu bylo, když jsem poprvé slyšela Carmen. Ale na jevišti jsem jako první zhlédla Wagnerova Bludného Holana. To byl tedy t žký start.

To už jsme se dostali pom rn daleko. Vra me se k vaší lásce - ke zp vu. Tu jste zd íla?

Ur it , i když mi rodi e d íve nechodili na operní p edstavení, ti byli spíše na folklor. Ale babi ka z otcovy strany velmi milovala zp v. Velkou podporu ve své zálib

pro zpívání jsem našla u mámy, té vd ím za mnohé. Máma i táta jsou te ur it rádi, když mi publikum tleská, ale berou to jako správní Moravané zdrav , nep ehán jí to, ostatn takový je v bec jejich p ístup k životu.

Prvý poslech Carmen tedy rozhodl o vaší um lecké dráze. Ovliv ova ly vás už tehdy gramofonové nahrávky této opery?

Hodn . Nejvíc m ale oslovila hned ta první, která se mi dostala do rukou. Ta byla s mluvenými dialogy, titulní part nazpívala Agnes Baltsa, a to pod Karajanovou taktovkou. P iznám se ale, že termín „ideální Carmen“ vlastn ani neuznávám, protože každá z jejich slavných p edstavelek má n jakou osobitou p ednost. A tak

si vlastn „ideální Carmen“ musíte poskládat jako mozaiku z velkého množství jejich nejznájmých p edstavelek. Jedno však p ece jenom musí mít společné: Carmen nem žete vytvá et mozkem, musíte na ni jít p es srdce a dát pr chod emocím. Jsou zp va ky, které ji pojmají p es sv j intelekt, t eba Anne Sofie von Otter, Jessye Norman nebo Vesselina Kasarova, tyji zpívají jist krásn , ale Carmen, ta ženská ovládaná nespoutanými vášni mi, to není. Což ale neznamená, že m žete mozek zcela vypnout, protože stále musíte dodržovat rytmus, dávat pozor na nástupy, mít v pam ti text a podobn . Osobn p edstavitelce Carmen odpustím t eba nedodržení tvr ové noty.

Kdybyste měla z toho velkého množství představitelky Carmen vybrat jednu jedinou, která by to byla?

Z stala bych p ece jen u Agnes Baltzy. Ona m však inspiruje i v jiných rolích, třeba v Netopýrovi jako Orłowski nebo Dalila v Samsonovi a Dalile. Víte, na Carmen pracuji stále, i když jsem ji zpívala mockrát. Měla jsem zatím to štěstí, že jsem ji vytvářela v různých rozpoloženích a v různých inscenacích. Svou první Carmen jsem dala v Košicích, následovala Praha, Ústí nad Labem, pak p šlo turné s jednou německou agenturou, díky níž jsem objela řadu velkých evropských hal v Maarsku, Německu, Francii, když jsem ji zpívala i obden a vždycky francouzsky. Takže se mi dostala hodně podkží.

Pojme k dalším vašim rolím...

Z těch favorizovaných je to určitě Dalila, z novějších i Massenetova Dulcinea z Dona Quichotta. Spolupráce s režisérem Jiřím Nekvasilem na této neobvyklé opeře byla skvělá a pohodová. Byla jsem blonďatou Dulcineou, protože Jiří se nechal inspirovat Felliniho Sladkým životem a chtěl, abych připomínala Anitu Ekbergovou, ale jsem p ece jen trošku odlišná...

Jenom trošku?

(smích) Dulcinea jako Anita Ekbergová - to je originální řešení, které zákonitě v Praze diváky rozdělilo. Jedni souhlasili, druzí byli proti.

A co české role?

Velmi jsem si oblíbila roli Ježibaba, ta mi sedí, v té se i vyřádím. Dostala jsem i nabídku na roli Cizí kněžny, ale to je sopránová role, takže si zatím nejsem jistá, zda

„Pokud je režisér laskavý, klidně bych udělala i stojku a ještě budu přemýšlet, jak to provést co neefektivněji!“
Foto Mona Martin

bych neudělala oborovou chybu, která by se mi mohla vymstít. Pravdou je, že by mi charakterově velmi seděla.

Nevadí vám, že Ježibaba je stará a odpuzivá, že z ní jde strach?

Vbec ne. Já ji nevidím jako nějakou babku, která vaří zázračné kouzlení, ale spíše jako ženu-vamp, která třeba sama prožila velkou lásku, o čemž ostatní sama zpívá: „To já znám, to já znám, s takovou se chodí k nám...“ Ona zkrátka o život a lásce ví svoje.

A co písňová tvorba, která není pro široký okruh posluchače zdaleka tak atraktivní jako romantická operní árie?

leka tak atraktivní jako romantická operní árie?

Žádný rozumný zpěvák se jí nevyhýbá. Myslím, že písně jsou snad nejdělejší hlasovou hygienou. Proto dělám písňové recitály nejen s doprovodem klavíru, ale i s harfenistkou Kateřinou Englichovou, která mě doprovází třeba při Janáčkovi nebo Martině, s ní jsem také měla recitál například na Kypru. Mám také se svou zastupující agenturou ArcoDiva pod vedením Almy Mahlerové a její osudoví muži. Práv s tímto pojetím a písněmi Almy Mahlerové a Gustava Mahlera jsme projeli tak celou republiku, ale představení jsme měli také například v Bruselu nebo v lotyšské Rize. Nyní se těším ze spolupráce s vynikajícím klavíristou Miroslavem Sekyrou, se kterým připravujeme ojedinelý písňový program Janáček, Martin, Dvořák, Kunc, Ostrčil - čeká nás mnoho krásných koncertů. Zároveň agentura ArcoDiva v červnu vydává tento program na CD.

Myslíte si, že se při bývající v - kem budou nabývat vrchu stále dramatičtější role?

Přiznám se, že pomalí, opravdoví ale pomalí, ku zařadím pokukovat po Verdiho Amneris. Je mi to iaticet a stále se tím dramatickým kládám vyhýbám. Myslím si, že mi to ideálně vyhovuje právě taková Dalila, a určitě bych neváhala nastudovat Charlottu z Massenetova Werthera. Poloha této role mi vyhovuje, Amneris je p ece jenom položena o chloupek výše.

Umíte role odíkat?

Naštěstí ano, odíkat hodně. Operní p ece musí umět dobře plánovat a rozhodně nepřetěžovat a neodrovnávat tak svůj hlas. Nesmí přijímat role mimo svůj obor, jinak si prošlapává cestu ku do p ece věcké záhuby. A to je přesně d vod, pro se stále bráním třeba Cizí kněžny.

Dokázala byste odstoupit z inscenace, která by vám nevyhovovala třeba z hlediska režijní koncepce?

To bych nikdy neudělala, protože jsem přesvědčená, že by si to žádný p ece nemohl dovolit. Kromě toho třeba takové Edity Gruberové a její podobných. Když už do nějakého projektu nastoupím, musím být přesvědčená, že to dělám chci. Když už jsem v tom, tak se nebudu hádat. Režisérovi nikdy neodporuji v ničem, maximálně s ním diskutuji. Pokud je režisér laskavý, klidně bych udělala i stojku a ještě budu přemýšlet, jak to provést co neefektivněji. Jde zkrátka o vzájemnou lojalitu.

Jak se díváte na současnou situaci ve Státní opeře Praha?

Jsem optimistka a vždy budu. Státní opera Praha vždy byla, je a já pevně doufám, že i nadále bude mým domovem. Vždy vím, že se v ní vyvinou tak, jak mají, jsem tedy v o ekáván.

Jaký vliv na vás měla vaši pedagogové?

V profesním, a koneckonců ani v soukromém životě nemám ráda jakýkoli druh závislosti na

Rubén Amoretti a Andrea Kalivodová v opeře Julese Masseneta Don Quichotte
Foto Státní opera Praha/Luděk Novák

emkoli. Státní operu Praha považují za svůj domov, ale jsem ráda, že mám příležitost zpívat i jinde. A stejně to bylo i s mými učiteli. Proto si myslím, že nikdy není dobré, když adept zpívá chodí od pedagoga do učitelce stále k jednomu a témuž pedagogovi. Ten si pak snadno zvykne na všechny žákovy chyby, zlovyky i hlasová omezení. Na druhé straně třeba takový Richard Novák se netají tím, že za svou neutuchající piveckou vitalitu i po osmdesátce vdává právo tomu, že nikdy nezmešká svého učitela. Takže vlastně jde o to, na jakého pedagoga narazíte. Ne každý za jinými cíli piveckou než mít tak mimořádné štěstí, aby hned jeho první pedagog byl tím pedagogem nejideálnějším. Z vlastní zkušenosti nedám také na žádného ze svých profesorů dopustit, ale přesto jsem je dle potřeby milovala.

Když jste v roce 2001 dostala cenu Emy Destinnové a představitelkou se v koncertním programu na scéně slavné londýnské Covent Garden, vyjádřila jste plánu vrátit se tam v nějaké roli. Zatím k tomu nedošlo...

Máte pravdu, ale nemrzí mě to. Všechno musí přijít v pravý čas. Myslím si, že je za mnou znát kus práce nejen na rolích, ale i na vývoji Andrey Kalivodové jako ženy,

jako lovkyně. Dost se přidám jakýmsi vnitřním hlasem, intuicí. Odmítla jsem nabídku z zahraničí, zvláště pak angažmá do Německa. Některé mé bývalé kolegyně po takové možnosti sáhly, a tak od nich vím, že tam musí zpívat všechno, i to, co je vysloveno mimo jejich obor. Když pak náhodou hostují v Praze, stranou se nevídají. Šeptá: „Takový to býval krásný hlas, a teď je pryč!“ Takhle dopadnout nechci! Přiznám se třeba, že jsem absolvovala úspěšně předpřevážně ve Vídeňské státní opeře, kde mně pak nabídli Mercedes v Carmen. Vybavilo se mi, jak jsem se do této role kdysi nechala vlákat v Praze, kde jsem se pak škrtila - pro mě byl ten part hrozně vysoký, byla jsem v těch ansámblech nepřijemně slyšet, zkrátka jsem se trápila. A tak jsem na Mercedes zanevřela. Nedivte se proto, že jsem ji odmítla i ve Vídni, třebaže jsem se snad mohla chlubit, že jsem si zazpívala ve Vídeňské státní opeře.

Pomyslíte také na rodinný život?

To víte, že ano. Svě vztahy jsem snad vždy brala velmi vážně. Myslím si, že jsem měla štěstí na charakterní partnery. S odstupem času si ale uvědomuji, že žádný z nich nebyl zatím ten pravý. Nemusí to být žádný princ na bílém koni,

stačí jen někde u srdce cítit, že to je on. Jak se znám, takový okamžik přijde jak blesk z čistého nebe. Na rozdíl od opery je pravá láska osudová a její příchod neovlivníte.

Co považujete za svůj největší umlecký úspěch?

Minulou zimu jsem odzpívala s Carmen za sebou, opravdu za sebou, a když jsem se pátý den probudila, nebyla jsem v bedně hlasově unavena. Navíc šlo o sérii s velkými jezdci: jedna Carmen byla u Stuttgartu, další u Hannoveru, pak jsem se musela vrátit do Prahy, protože kolegyně onemocněla, na což vzápětí zas až k Hamburku. Na druhé straně vím, že takové pivecké harakiri si můžete dovolit jen v nouzi nejvyšší.

A naopak - nějaké představení, které se úplně nepovedlo?

Takové má každý zpěvák. Vypadne text, necítíte se, někdy nesedne i partner, a to pak doslova potíte krev, abyste představení v bedně ustáli. Ani přeci nejsou naprogramovaní roboti, ale lidé z masa a kostí. Je ale nutné, aby vás jakákoli chyba na jevišti vyběhla, abyste se utvrdili v tom, že přesto předvedete maximum. Každá chyba vás zkrátka musí posunout. Samozřejmě že dopředu, k lepšímu.

■ **Vladimír Čech**, hudební publicista

„Dost se přidám svým vnitřním hlasem, intuicí...“
Foto *Mona Martin*